

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egyívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6 —

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST.

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya :

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32 — negyed oldal ... kor. 8
fel oldal 16 — nyolczad oldal ... 4

A díjak előre befizetendők a Szent-István-Társulathoz.

Tankönyveink bírálata.

A katolikus népoktatási intézetek tankönyveinek megvizsgálásával és jóváhagyásával a nagyméltóságú püspöki kar a katolikus Tanügyi Tanácsot bizta meg és erre nézve jóváhagyta a Szent-István-Társulat elnöksége és a Tanács közös megegyezésével készített eljárási szabályzatot.

A megerősített szabályzat kimondja, hogy a katolikus népoktatási intézetekben a Szent-István-Társulat kiadásában megjelent, de mindenkor csak a hivatalos jegyzékbe felvett tankönyvek használhatók. Ezt főleg azért hangsúlyozzuk, mert akár hany katolikus intézet van, amelyben oly tankönyvet használnak, amely a Társulat hivatalos jegyzékébe felvéve nincs; mert vagy nem terjesztették be jóváhagyásra, vagy pedig ha betervezték is, de vagy valláserkölési, vagy a törvényes követelményekre vonatkozólag, avagy pedig irodalmi, tudományos és paedagogiai szempontból esik kifogás alá s így a megokolt vélemények alapján nem is engedélyezhető annak használata.

A kath. népoktatási intézetek vezetőit ezennel fölhyjuk erre a körülményre és kérjük az érdekelteket, hogy a jövő iskolai évtől szigoruan alkalmazkodjanak a nagyméltóságú püspöki kar utasításaihoz, szabványaihoz, mert a nevelés eredményére nézve nem lehet közömbös az a körülmény, hogy engedélyezett, avagy elő nem irt tankönyvet használnak-e katolikus növendékek, a leendő honpolgárok és honleányok? A szabályzat különben a Szent-István-Társulatra ruházza azt a kötelezettséget, hogy a hivatalos jegyzéket oly időben összeállítsa, hogy azt a hazai katolikus népoktatási intézetek a tanévet megelőzőleg megkaphassák és így a tankönyvszükséglet beszerzése előtt tájékozást nyerjenek a katolikus népoktatási intézetek használatára engedélyezett tankönyvekről.

A tankönyvengedélyezés módjára a szabályzat előírja, hogy bírálatra kéziratban csak a Szent-

István-Társulat saját kiadásában megjelenendő tankönyvek fogadlatnak el; azon kiadók, kik tankönyveiket a hivatalos jegyzékbe fölvetetni kívánják, evégből a katolikus Tanügyi Tanács elnökségéhez (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám, Központi iroda) forduljanak, benyújtván ide minden egyes tankönyvnek három példányát és bírálati díj fejében kötetenként elemi iskolai tankönyveknél 60 koronát, felsőbb népiskoláknak és egyéb hasonló vagy felsőbbbrangú intézeteknek (felsőbb leányiskolák) szánt könyveknél 80 koronát, a már elfogadott tankönyv minden újabb módosított kiadásánál pedig úgy a megelőző, mint az új kiadás 3-3 példányát, a történet változtatások megjelölésével és bírálati díjúl elemi iskolai könyvnel 30 koronát, egyéb könyveknél 40 koronát. A bírálatot a Katolikus Tanügyi Tanács elnöksége kijelölésére két szakbizottsági tag teljesíti és irás belikritikájuk és véleményük fölött a Tanács illetékes szakbizottsága rendes ülésben mindenkor szótöbbséggel határoz.

A szakbizottság ülésében tárgyalt tankönyvekről előterjesztett előadási javaslatokat (bírálat) a Katolikus Tanügyi Tanács elnöksége a katolikus népoktatási intézetek hivatalos közlönyében, ezidőszerint a «Nepnevelő»-ben közzététi. Ebből látható, hogy a Tanács a tankönyvengedélyezés ügyét oly formában terjeszthette a nagyméltóságú püspöki kar elé s e tárgyban oly eljárási szabályokhoz nyerte meg a legmagasabb jóváhagyást, amely a katolikus tanügyi közvényment minden tekintetben kielégíti és megnyugtaltja azirant, hogy minden tekintetben kifogástalan, a kor igényeinek teljesen megfelelő tankönyvek juthatnak a katolikus iskolákban és intézetekben a növendékek kezébe.

Most már a hitvallásos iskolák, intézetek intező hatóságaira vár a föladat, hogy a nagym. püspöki kar magas intézkedésének megfelelően revizálják a tankönyvek jegyzékét és kötelességük tudatában elsősorban a Szent-István-Társulat kiadványait és mindenkor csak a hivatalos jegyzékben használatra engedélyezett tankönyveket

használtassanak kezükönvül. Mi hisszük, hogy e tekintetben rövid időn belül megszűnnek a szörványos esetekre vonatkozó panaszok is s hogy ez így legyen, ezt a katolikus szellemű hazafias nevelés és oktatás érdekei sürgetik. E.

Olvadási készség.

Az olvasás tanítása még az elemi iskolai követelmények között is a legelémibb. Egyenrangú az íráskészséggel. Ezt a két ismeretet nemzetek szerzte kiséjítította a statisztika is és mindennapi követelményt csinált belőlük. Tanítói körökben az olvasási készség néha egyes individuumok szerint az osztályok befejezését jelenti.

Magunk között, a magunk lapjában írok e kérdésről.

Az elemi iskolai olvasástani tanítás az életre való nevelés legelső rangú kérdése, mutatja az a színvonal is, hogy az államiság intelligens voltát e szerint határozzák meg. Csak hogy ma még mindez forma dolog és tisztán a kül-ösegében lényeges. Az olvasás, mint ténykedés, két erősen különböző részre osztható: *produktív* és *reproduktív* keresztülvételre. A produktív olvasó megtanult érteni, érdeklődni, elsajátítani, a reproduktív a betűket összerakni. Az első *akar* olvasni, a második *olvas*, ha *kell*. A produktív bizonyos célzattal, bizonyos célokért a fejlődésnek önmagunkban rejlő anyagi, erkölcsi vagy szellemi kényszere folytán olvas, a reproduktív a mindennapi élet lépten-nyomon megnyilvánuló követelődzése folytán. Az elsőnek nyitva áll az egyén teljes és szabad érvényesülése, a másoknak csak védelmi eszköze van a társadalom és államiság által föllállított korlátok ellen.

Nagy reformok előtt állunk. A magyar állam elemi iskoláinak, ha karakterükben, főirányelveikben akárminő válaszfalaik vannak is az egyház és állam időkint való összeilleszkedésében, a módszereikben, didaktikai kérdéseikben *erősen és összeforrottan egyezniük kell*. A válaszfal nem lehet elemi iskolai követelmény, vagy megfordítva: ami elemi iskolai követelmény, az nem lehet válaszfal. Ami ennek a nemzetnek intelligensebbe tételét, erősítését, egységessé tételét célozza, fontosabb minden kérdésnél e haza határán belül.

Az olvasási készség a nemzet tudásának fokmérője, a produktív olvasási készség a nemzet második évezredének biztos záloga. Meg kell ezt a nemzetet olvasni tanítani, nem a statisztika, hanem az értelmiség szabad és korlátlan fejlődése szempontjából.

Az elemi iskolának nem elolvasni, hanem megolvasni kell tanítani bármit. Megolvasni, amit elolvasunk, úgy hogy se az értelemnek, se az érzellemnek ne legyen utána baja az akarattal, hanem a következő olvadásmánynak.

A statisztika értelmiségnek osztályozza az olvasni tudókat. Én érzelmiségnek mondóm az olvasni szeretőket. A statisztikának ma igazza van,

szeretnem, ha a jövőben nekem is igazam lenne. Az értelem és érzelem nehezen választható külön, rendszerint csak büntényeknél, de ott se hagyják el egymást, az értelmiséget kérdőre vonják a paragrafusok, az érzelmet sok esetben igazsággal ruházzák föl az esküdtek. Az olvasásnál azonban soha sem szabad e két ténykedésnek ellenkeznie. Az értelemnek ép oly mértékben kell tápot nyernie, mint a hogy gazdagodik az érzelem, vagy viszont. Ez a leghelyesebb közepút, amely uton aztán a szabad akarat legyen az irányítónk. És ezzel célunkhoz is értünk. *A szabad akarat olyan irányítása, hogy olvasási készségünk alkalmas felhasználásával értelmi és érzelmi fejlődésünket nem csak a külső kényszerek hatása alatt, hanem önmagunkból eredő indítékok folytán is előmozdítsuk, az elemi iskolai olvasástani tanításnak jóról-főrolata.*

Az olvasás az elemi iskola legáltalánosabb tantárgya, később az életben a leghasználtabb. A szellemi élet reproduktív ténykedésében nem ritkán olyan fontos, mint maga a beszéd. Már az iskolában is a legismertebb közvetítő szerepe van. Csak hogy, míg az iskolában reproduktív eszközül használva is értékesíthető az olvasási készség, az életben már csak a produktív olvasás tökécsíthető. Aki az iskolában szerzett olvasási készséget csak külső kényszerek, mondjuk iskolai rendszabályok, rossz osztályzattól való félelem következtében használja, majdnem biztosra vehető, hogy az iskola falainak elhagyása után többé könyvet nem vesz kezébe, csak a katonakönyvet, adókönyvet, munkakönyvet, ha férfi, cselédkönyvet, háskönyvet, fűszerkönyvet, ha nő. De kívül megszereltettük az olvasás nemesítő cselekményét, az soha sem szakítja meg összeköttetését az iskolával, lelkének emelkedettsége, szívének tisztultabb érzelmei *az iskolát saját bensőjébe helyezik át*, mely iskolát a szabad akaratnak a szép, igaz és nemes felé való szakadatlan törekvése jellemzi. Az ilyen ember nem válik meg iskolai könyvtől a legelső alkalommal, mihelyt az osztályzat szempontjából szüksége nincsen rá, hanem megtartja őket, és nem kerül idegenkedve minden utjába eső nyomdaterméket, hanem folyton finomodó ösztönével, mely később, hosszabb gyakorlat után kritikává is emelkedik, mindig ki tudja magának keresni a megfelelő olvadásmányt.

Manapság nagyon sok szó esik az ifjúsági és népkönyvtárakról. Bátran mondhatom, hogy a magyar köznép mai olvasási készsége mellett ez a magyar nyelvű törekvés korai. Korai azért, mert az általánosan föllállítandó népkönyvtárak olvasóit meg nem nevelték úgy az iskolák, hogy a népkönyvtárak nagy és egyetemes céljainak megfelelően olvadásnak. Az iskolákban első sorban is meg kell szűnnie minden tantárgy körében a *reproduktív* irányzatnak és tisztán a *produktív* szellemi és erkölcsi fejlődés alapjait kell leraknunk. Amit az iskola elmulasztott, csak óriási erőfeszítéssel tudjuk részben is pótolni később, az iskolán kívül, meg a nép- és ifjúsági könyv-

tárakkal is. A népiskola, ha elemeiben is, de általános, köröztes és sokoldalú tudást nyújt. Ezeket a tudásokat kivétel nélkül az olvasás megszerettetésével, az érdeklődés abszolút felköltésével kell nyújtanunk. Az olvasási óra épen ezért ne a mechanikai olvasáskészség elsajátításának szolgálatára szegődjék, hanem erkölcsi támasza legyen az olvasásszeretetet állandósításának, a tudásvágynak minden értelmi és erkölcsi tudományág iránt elsőrendű ösztönzője legyen.

Nagyon sok föladat vár e tekintetben a jövő olvasókönyveire: több elevenség, több élet, több lélek. Az olvasókönyvnek minden tantárgy lényegét tartalmaznia kell, de nem olyan elvontan, mint azt szakmunkában az egyes tudományágak természete előírja, hanem olyan szellemben, mint a főntebb célok szolgálatára szegődött olvasókönyvek megkövetelik. Ne legyen egy olvasmányunk se, mely ugyanazt és ugyanúgy mondja, mint a megfelelő osztály történelemkönyve, természetrajza vagy más tárgya, mert akkor reprodukál, mint a gyermek, ki szóról-szóra mond föl valami leckét. Az olvasókönyvek tartalma nem a tudás reális értékének emelését hivatvák szolgálni, hanem a tudóvágyás erkölcsi megtisztulásának minél több és sokoldalú kidomborodását. Ha így készülnek a jövő iskola olvasókönyvei, bennük lesz elhelyezve az elemi népoktatás erkölcsi alapja.

S a hogy kezünkbe kerülnek ezek az új olvasókönyvek, magyar tanítótestvéreim, gondolkozzunk el azok nemes és általános célján. Ez a nemzet még sokat vár a népiskolától, sőt fokozottan mindig többet. A «nem írok, nem olvasok» védekezésben ma már a szemetes kocsinak sincsen igaza. Az élet ma már napról-napra mindinkább a reális tudásra helyezkedik. Az a tudás pedig, melyet az elemi iskola nyújt, igen kevés embernek elég a naponként fokozódó igények közepette. Ma már nemcsak a «jó pap» tanul holtig, hanem mindenki, ki előre menni akar. Ezt nem csak, hogy megértetnünk kell az iskolában minden tantárggyal kapcsolatban, de bele is kell vinnünk az olvasási órákba a tanulóink erkölcsi fölfogásába.

Es akkor ne feltsük ezt a nemzetet a többihez való viszonyában, még a statisztika sem árthat neki.

Mézes János.

Az alkoholizmusról.

Ha e röpke szót halljuk: pálinka, végigvonul lelki szemünk előtt egy tarka szánandó sereg: rémregények hősei, a családi drámák züllött alakjai, lyukastarisznyás nyomorék koldusok, kik körül ott kacag a kaszás halál. A szeszese italt élvezők áldozatait a mindennapi élet mutatja be s így közvetlen tapasztalatok útján győződhetünk meg, hogy a szeszese ital mértéktelen élvezete mily kimondhatatlan testi, szellemi és gazdasági károk szülője.

A betegséget nem szívesen fogadjuk, azért ügyel-

jünk, az azt hozzánk hozó alkalmakat kerüljük. Az emberi szervezetnek egyik legkellemetlenebb ellensége az alkoholmérgezés: lassan, de biztosan öl. *Ki alkoholt mértéktelenül élvez, bár öntudatlanul is öngyilkosságot követ el, míg aki gyermeket ítat azzal, vétkezik az Isten ötödik parancsa ellen, mert közönséges gyilkos.* Ez nem fekete papaszemen keresztül mondott agyrem, hanem tudós orvosoknak is a véleménye, mint Forel, Gaule, Demme, Frick, Katschovitz, dr. Csillag Gyula, dr. Kovács Aladár stb.

A rendes ivót valami baj éri, azt hamar leszedi a lábáról, ha kisebb természetű is. Az alkoholizmus minden betegséghez inklinálja a szervezetet, de különösen a tuberkulozisnak melegágya. És sokan azt hiszik, elegendő tettünk a tuberkulozis elleni védelemben, ha azt írják ki a vonatban: tilos köpni, míg a baj legnagyobb terjesztője, az alkoholizmus elleni küzdelemre alig gondolunk itt. A betegnek bort adunk inni tej helyett: így ahelyett, hogy az ember a bacillust ölné meg, a bacillus öli meg az embert. A szív működése is rendetlenné válik, mit mindenki tapasztalhatott. Az alkoholnak a vérbe jutása sárgaságot idéz elő és a bort ivók vizibetegségbe is esnek s itt beigazolván látjuk a régi közmondás igazságát: ki borban él, vízben hal.

Tudjuk azt, hogy az alkohol élvezete mérgező s mégis miért nem tiltják be annak árusítását? Erről igen sokat lehetne beszélni, itt csak azt jegyzem meg, hogy az opium, morium is mérgező, mégis neha igen nagy szolgálatot tesz.

A szellemre való káros hatásáról mindenki meg van győződve. Tudják ezt különösen azok, kik szerencsések voltak pálinkás vidéken tanítani. *Orrosi vizsgálata megállapította, hogy a hülye gyermekek legalább 60%-ának szülője alkoholista volt.* A szeszese ital nemcsak tunyává, butává, hanem hülyévé is teszi a gyermeket. Az idegesség alapja, az örültség apja. Nem hiába mondják: a bor nem bolond, csak bolondot eszinal. Tessék megkérdezni bármely örültház orvosát, hogy az élő holtak temetőjébe mily emberek vannak javarészt? azon választ kapjuk, *a bolondok 3/4 része iszákos volt.* Az pedig, hogy nők is iszákosok a nádfeleles kunyhótól a draperiás szalonokig, a legszomorítóbb tény, mert az ily anya szoptatásnál méltelyei már meg az ártatlan gyermeket. S itt valóban keservesen lakol a gyermek a szülő bűnéért.

A gazdasági károkat hűen lefesteni teljes képesség. Jellemző példája azon férfi, ki naponként átlag csak 24 krajcárt adot itatra s 60 év multán azt számította ki a szegényházban, mily jó volna most 2400 korona. Pedig ha félrerakosgatta volna az italpénzt, lehetne annyija. Hát még az oly férfi mennyit költhet, kinek kedve a koresmavándorlás: az egyikből ki, a másikba be. Az alkoholizmus roppant veszedelmes szenvedély, kicsivel kezdődik s folytatódik, mint egy hógörgöteg. Az alkoholista inkább nem eszik, nem ruházkodik tisztességesen, de innia kell, sokszor a ruházkodik elrántja családját szája elől a kenyeret. Nem jut eszébe kérdést intézni önmagához: em-

bor, mennyi pénzt dobtál már az ivopohárba? Gazdasági károkat röviden összetelgialva, mondhatjuk: fele annyi rendőr kellene, a fogházak, javítóintézetek fele kiürülne, úgyszintén az árvaházak, bolondházak és kórházak lakói felenyire esökkémének; az alkohol élvezete gazdagokat minden tündér palca nélkül szegényre varázsol, erős munkasembert munkakerülő, sehonnaiva, ep embert nyomorok betegge, újakat pedig reszkető agasztanyókka tesz.

A róka a farkasnak beszelt az ember nagyhatalmáról, erejéről és felelőtlenségéről, mire a farkas megkérte szónokló barátját, mutatna neki egy embert. Amint sötétnek épen jött egy gyerek, ekkor a farkas gúnyosan kérdezte: hát ez az ember? De a róka nem hagyta cserben ravasz-sága és visszavágott, hogy ez még nem ember, hanem majd csak lesz azzá. Valóban a gyermeket okszerűen kell ápolni, nevelni, hogy emberre legyen, azért méltán beszélhetünk külön részletben az alkohol és gyermek közötti viszonyról. Ha a felnőttre káros a szeszes ital, akkor a gyermekekre kétszeresen az.

Dr. Soos inóbrucki gyermekorvos ur néhány évvel arról, hogy a legtöbb esetben az oldalszurás, fejtájás és hideglelés a szeszes ital élvezetének a következménye. Sok ember azt hiszi, a vörös bor erősít és szépít, mert a gyermek piros ajkát és esülőgő szemét kap. Hogy vért esinál, azt bizonyára abból következtették, mert a vörös bor is és a vér is vörös színű. Legnagyobb baj, mit előidézik az alkohol, a kora érettség. A szesz az agy finom idegeit folyton izgatja, mi elenkké teszi a gyermek gondolatvilágát oly mértékben, mely a legnagyobb erkölcsi veszedelmébe kergetheti. A szeszt élvező gyermek veszti önuralmát, nem tudja magát fegyelmezni, így minden jó tulajdonságot: lelkiismeretességet, pontosságot, megfontolást, kitartást elveszt.

Mindegyikünk számos oly példát tud, melyek az alkohol romboló hatását állítják szeméink elé; vegyük fel a hárcot iskolában és társadalomban az alkohol ellen. Sok tanító lelke hevével lép az élet küzdő térére, a költői idealizmus azonban felohad a sivár prózai világ láttára és akkor, midőn látja terveit mint szenvednek hajótörést, vigaszt keres a forban, mit Edmondó de Amicis, Románzó d'un Maestro című elbeszélésben igen szívetrázóan fest le. Ne legyünk kicsinyesek ne, riadjunk vissza a fáradtságtól. Azt mindenki könnyen megteheti, hogy az egyes tantárgyak keretében fölkeltsi a figyelmet a szeszes ital káros voltára. Igen hasznos dolog volna, hogy már az első osztály olvasókönyvében adjunk ügyes elbeszéléseket. Franciaországban, Svájcban szemléltető képekben mutatják be a buza aldást hozó voltát. Tehát mi is mutassuk be hatásos példákon a józan embert és az iszákost. Például két munkás találkozik; az egyik szép ruhában tisztán jön, a másik piszkos, szurtos. Az utóbbi irigyen nézi amazt és kérdi: ugyan honnan e szép ruha? Mire az megmagyarázza, hogy most öt hete nem iszik,

hanem összegyűjtötte a pénzt és ruhát vásárolt. A másikban is föltamadt az önértzet és követte a nemes példát.

A népet józanságra kell szoktatni, hogy a bor-gózs, füstös kocsmanál jobban szeresse a családi tiszteletet; a dahaj verekedésnél nagyobb örömet legyen fölvezetésök és zeneclődésekben, mi dicsőbb és hasznosabb. Ha önzetlen szeretettel, odaadó lelkesedéssel küzdünk az alkoholizmus veszedelmé ellen, akkor a nemzeti boldogság kiépítéséhez drága követeket hordtunk. Ezáltal nemcsak a testi és szellemi erők föllendülését mozdítjuk elő, hanem a gazdagodás legbiztosabb alapját is lerakjuk.

Budapest.

Urbánfi József.

Örömhír!

A *Győregyházmegyei Katholikus Tanügy* 1. é. 15. számában olvassuk azon örömdetes hírt, hogy a győregyházmegyei Főhatóság — két kántortanítói állás betöltésénél a díjlevelekből kikapcsoltatta a *harangozói és sekrestyési teendőket*.

E hír némelyek előtt talán kicsinyesnek, jelentéktelennek látszik, de annál inkább jöles örömmel és hálás szívvel fogadják ama tanítók, akiknek ez a súlyos teher még mindig nyakukon van, s akiknek e miatt nem egyszer voltak kellemetlenségeik és keserű perceik. És méltán. Mert nem egy helyen volt ez oka a tanító, iskolaszék és a hívek meghasonlásának, örökös zsörtölődésének, sőt nem ritkán a legkomolyabb összeütközésnek, melynek árát — mondaniuk sem kell — rendszeren a tanító adta meg; de közvetve a tanügy is kárát vallotta.

Itt van tehát a legfőbb ideje, hogy ezen visszas, sőt mondhatnám mizerábilis — állapoton segítve legyen, ami nem is volna oly nehéz, csak egy kis jóakarat és erélyes intézkedés kívántatik hozzá. Mert nincs olyan hely, ahol ne lehetne módus vivendit találni ezen egy bekés elintézésére. De — sajnos — a legtöbb helyen épen azok állítják előre és mérgezik el a dolgot, akiknek a bekés elintézetést kellene hirdetniök, sőt módjukban is volna ezt megtenniök. Mert hát hol van az megírva, hogyha pl. egy faluban senki sem akarná a harangozást vagy sekrestyességet elvállalni; a kántortanító *okretlenül köteles* legyen erre?! Különösen pedig azért a fizetésért, amely törvény szerint egy osztálytanítót, vagy tanítómót is megillet, aki az iskolai működésen kívül mást alig tesz. Ez nem csak igazságtalan, de méltánytalan eljárás is volna. Azért nemcsak a tanítóság, de a tanügy érdekében is *kérjük* az illetékes köröket, hogy ezt az odioso ügyet végre-valahára az egész vonalon rendezzük és ne csak a jobb javadalmazású helyeken, hanem a kisebb helyeken is, ahol még inkább szükség van a tanítói állás és fizetés végleges meghatározására. Ha az egyik helyen meg lehet tenni, miért ne lehetne

máshol
kötélözés
a másik
legutóbb
Tanács
megold
bizzu
akik jól
sem par
de hiva
Remé

Pap
ralis és
helyi és
gyenek,
ügyelők
tatási
amnyi
mint n
kerület
hasznó
legyen
álló er
lékszik
dolgaik
tátták
tanfelü
ntézk
vészek
ügyelői
kat ritk
pedig
papok
hogy t
ciót. A
azonba
a katl
ügyelő
kathol
tetben
porosz
évtize
elbána
mindő
ország
büszke
280 v
számo
meg l
az a
kathol
kaptal
szám
Azt is
kathol
roszor
abban
időkt

máshol is?! Miért legyen az egyik tanítóra nevezés *külföldi* képesítéshez nem oly kötött teendő, amire a másik nem is gondol?! Különböző ez az ügy a legutóbbi időben már az Orsz. katolikus tanügyi Tanácsot is foglalkoztatta, s az ügy közel áll a megoldáshoz. Addig is reméljük a legjobbat és bízunk Főpásztoraink atyai gondoskodásában, akik jól tudják, hogy a tanítóság ok nélkül sohasem panaszkodott, sőt türt és szenvedett már. de hivatását mindig lelkesedéssel teljesítette.

Reméljük, *kérjük* és várjuk a böles intézkedést.

Tamássy.

KÜLFÖLDI TANÜGY.

Papi tanfelügyelők. A porosz tanítók liberális és evangélikus része amellett van, hogy a helyi és kerületi tanfelügyelők szakemberek legyenek, ami alatt azt értik, hogy az ilyen tanfelügyelők tanítók legyenek, míg a porosz népoktatási törvény és költségvetés nem bírná meg annyi szaktanfelügyelőt, s így gyakori esetben mint mellék hivatal papokra bizza a helyi és kerületi tanfelügyeletet, sőt tanügyi szempontból is hasznosabbnak tartja, hogy ne mindig tanítók legyenek egymás között, hanem az iskolán kívül álló ember is, akinek természetesen szíven fekszik a népnevelés, beleszólhasson annak a dolgaiba. A porosz katolikusok mindig szívesen látták ugyanazon szempontok miatt azt a papi tanfelügyeletet s csak az volt a kifogásuk a kormány intézkedései ellen, hogy míg az evangélikus lelkészek nagyon sűrűn jutottak ahhoz a tanfelügyelői mellék hivatalhoz, addig a katolikus papokat ritkán helyezték el ezekbe. Lengyel vidékeken pedig különösen tartott a kormány katolikus papok kinevezésétől, mert nem számíthatott arra, hogy tüzzel-vassal fogják szolgálni a germanizációt. A porosz kormánynak protestantizáló hajlama azonban német vidékeken sem alkalmazta szívesen a katolikus papokat helyi és kerületi tanfelügyelőknek, dacára hogy a tanítók és maguk a katolikusok is ezt hangosan követelték. E tekintetben most némileg több jóakaratot mutat a porosz kormány, de még el fog mulni néhány évtized, míg a katolikusok e részben is egyenlő elbánásban részesülnek a protestánsokkal. Most mindössze 287 olyan papi tanfelügyelő van Poroszországban s a közoktatási miniszter látható büszkeséggel hivatkozott arra, hogy tavaly csak 280 volt, míg 1902-ben csak 272, tehát ezek a számok szaporodást mutatnak föl, amire azonban meg lehetne jegyezni, hogy kétségbeejtően lassú az a gyarapodás. Állami segítséget 1903-ban a katolikus porosz népiskolák 810.000 márkát kaptak, míg 1904-ben már 837.000 jut rájuk kerek számban, ami szintén nem valami nagy emelkedés. Azt is ki kell emelni, hogy 1903-ban tizenkét új katolikus tanítóképző-intézetet alapítottak Poroszországban, míg evangélikusok csak ötöt, aminek abban van a magyarázata, hogy a kormány régi időktől kezdve az utóbbiakat favorizálta, úgy hogy

ujjoknak alapítására alig van szükség, holott annál nagyobb a szükség katolikus képezdék körül; alapításuknak gyorsabb tempója tehát csak annyit jelent, hogy most valamivel több jóakarattal van irántuk a kormány, mint kezdetül fogva volt. Szóval a porosz katolikus népiskolák is kezdik mindinkább érezni a hivatalos hatalomnak nagyobb hajlandóságát.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A *Kassai kör* 1905. évi április 27-én *Regete-Ruszkán* az elemi iskola helyiségében tartja meg a rendes tavaszi gyűlését, melyre a kör rendes és pártoló tagjait, valamint a nevelésügy iránt érdeklődő közönséget ezennel van szerencsém tisztelettel meghívni. Targysorozat: 1. Reggeli 9 órakor szentmise. 2. Gyakorlati tanítást tart: *Csékán* József helybeli tanító úr. 3. Elnöki megnyitó beszéd. 4. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének fölolvása és hitelesítése. 5. A tanítások zártkörű bírálat. 6. A pályamunkák fölolvása és beszédese. 7. Szabadon választott tételről fölolvás: *Zsembai* István eszteromfalvi tanító úr. 8. A jövő gyűlés helyének megállapítása. 9. Szavaz: *Misenkő* Ferenc szakalyi tanító úr. 10. Indítványok. Kérem úgy a tanító, mint tanítónő kartársaimat, hogy a gyűlésen teljes számban saját ügyünk érdekében is szíveskedjenek megjelenni. Enyickén, 1905. április 3-án. *Hová* Endre, körelnök.

Tanítógyűlés. A szombathely-egyházmezei róm. kath. tanítók egyesülete központi bizottsága 1905. évi március hó 20-án Szombathelyen ülést tartott *Barabás* György elnöke alatt. Az elnök jelenté, hogy a központi bizottság múlt évi ülése megbízta őt, hogy az egyesület nevében járjon közbe, hogy a kormány által a képviselőházhoz benyújtott javaslatnak a hitfelekezeti iskolák tanítóit sújtó sérelmek az irányadó körök tudomására jussanak. Am ez a lépés a jelen helyzetben nem kecséget a siker reményével, mert a lemondott kormány csak ideiglenesen vezeti az ügyeket. Mégis meg kívánja említeni, hogy az ügy nem aluszik, hanem amint az ország politikai viszonyai ismét a rendes kerekvágásba térnek, kötelességének fogja tartani azonnal lépéseket tenni az egyesület, illetve a tanítók méltányos követeléseinek kielégítésére érdekében. A közgyűlés napján gyakorlati előadás tartására Kovács Sándor sági tanító vállalkozott. Mégis határozatba ment, hogy amennyiben mások is jelentkeznek, az elnök sorszással fog közöttük dönteni. A jelentkezők azonban ebbenni szándékukat f. évi augusztus 1-ig tartoznak az egyesület elnökénél bejelenteni. Egyesületünk körében többször lépezte már megbeszélés és óhajts tárgyat, hogy a tanítók az állásuk tekintélyét sértő harangozói és sekrestyési teendők teljesítése alól mentetnének föl. Erre nézve az elnök betérjeszti a hercegprimásnak egy múlt évi döntőjára következőkben: «A poszonymegyei szempei róm. kath. tanítói kör múlt 1904. évi okt. 14-én a hercegprimás ó eminenciájához intézett beadványában utasítást kér, miként volna lehetséges a harangozói és sekrestyési teendőktől megszabadulni.» Erre a ker. esperstanfelügyelő a következő választ kapta: «A szempei tanítói kör nevében a harangozói, sekrestyési teendők alól való fölmentésre vonatkozólag benyújtott előterjesztésre nézve tudatom, hogy valahányszor a tanító ezen teendők alól fölmentetni kérte magát, mindenkor teljesítettét kérelme. Nincs tehát semmi akadály annak, hogy ezt a szempei kerület tanítói megnyerjék. Szükséges azonban, hogy a fölmentésre nézve megegyezzenek az iskolaszékekkel és az illető lelkésszel. A megegyezés aztán egyházhatalomnak erősítés végett betérjesztendő.» A központi bizottságnak ugyancsak a múlt őszi ülése elé *Koczurán* János bagonyai tanító «A népnevelő egyesületek és a revizio» cím alatt terjesztett be egy indítványt, mely tanulmányozás és jelentés-étel végett kiadatott Kilár Károlynak, aki a jelen ülésem él szóval számolt be megbízatásáról. Ismerteti elsősorban magát az indítványt, mely a tanítóságot *hite-*

szerepét és közégi tisztosítások földállítására, továbbá a névelés és valamely alkalmas házi ipar-egyesületük felállítására szólja föl, hogy ezek útján a népfelekezethez férközhessenek a tanító és belőlük kialakulhasson a névelési egyesület, melynek folyományaképpen létrejönne a tanítónak a községi képviselőben való érvevényesítése és fizetésének rendes kiszolgáltatása. Az előadó aggodalmokat támaszt. A bizottság tagjai nagy részben osztják előadó aggodalmait s főleg azt hangoztatják, hogy az iskola maga egész embert kíván s aki ebbeli kötelességeit lelkiismeretesen kívánja elvégezni, alig marad ideje az indítványban foglaltak fölkarolására. Mivel azonban lépten-nyomon halljuk a vészkiáltást, sőt a saját szemünkkel is látjuk, hogy a társadalom beteg, egyesületünk nem akar elzárkózni, hanem amennyire módjában áll, szívesen nyújt segítő kezet a betegség gyógyítása körül. Készséggel ezért a köröket, hogy tegyék az ügyet tanulmány tárgyává, dolgozzák ki a részleteket és küldjék be az egyesület elnökéhez munkáikat. *Mihályi Sándor* tagonvali tanító az alsőlendvanyi körben előadást tartott a *szociális énekek hangjairól és hangszer nélkül való tanításáról*. Előadást beküldé még a múlt év folyamán s a központi bizottság ösmi ülése kiadta azt véleményezésre *Hervath György* ikervári tanítónak. *Hervath György* most tett jelentést a munkáról. Biráta szerint az eljárás, hogy az ének szövege fölé hangjegypótló számjegyeket ír, legfőkébb az időmérték jezésére szolgálhat, de arról nincs szó, hogy a hangemelkedést vagy esést mirel érekelletti. Ez elég ok arra, hogy a leírt módszer — habár aznál kitartó szorgalom mellett bizonyos siker érhető is el — metodikailag helyesnek nem mondható. De e fogalmazásokat egybe vetve, teljes elismeréssel adózom a dolgozatot a jó ügy érdekében kifejtett laudatlan buzgógaért. Az ország körben *Hervath József* esperes úr a gregorián ének fokozatos bevezetését ajánlotta a tagoknak, minék kapcsán indítvány tételét az iskola költségére egy-egy harmonium beszerzése iránt, továbbá kéressék föl megyés püspök úr ó méltósága, hogy rendeztesen Szombathelyen tanfolyamot a gregorián ének alaposabb megismerése céljából. A *sárvári körben* szóba került, hogy az olvasásnak-fonémika útján való tanítására még nincs alkalmas abécés és vezérkönyv, minél fogva határozatba ment, hogy kéressék föl a Szent-István Társulat, miszerint hirdessen nyílt pályázatot egy ilyen könyvre. Általában előszerűbb volna az ilyen eljárás egyéb iskolák és vezérkönyvek kiadásánál is. *Mórocz István* főlkéri a bizottság tagjait, nyilatkoznak, hogy a heti szünidőnek új beosztása hogyan valik be? Van-e haszna belőle az oktatás és nevelés ügyének? A jelenlevők egyhangulag azt állították, hogy a régi beosztás sokkal inkább megfelelt ügy a közönség, mint az ügy érdekében. Kivált észrevehető ez oly iskoláknál, amelyekbe nagyobb távolságban levő puszta-król is járnak gyermekek. Ezek téli időben szerda és szombati napon egyáltalán nem jönnek iskolába, mert 11 óra és elmarad mire oda érnének s azért a pár órát nem tartják érdemesnek hideg és zivataros időben a nagy utat megtenni. Másutt meg a szombat délutáni hitánára szokták a gyermekeket elvezetni, amelynek végeztével ott az egyházi énekekből szoktak próbákat tartani. Most abelített a gyermekek szombat délután, esávarognak, hitánára egy sem megy. Ismét másutt a csütörtöki szünét alkalmával a 9—12 éves gyermekek a repatermesztő vidéken nap-számba mentek s hetenkint egy-egy koronával járultak a hártartási kiadásokhoz. Most ettől is elesik az a szegény nép, melyre pedig ugyancsak ráférne ez a kis segítség. Ez meg már a dolog közzgazdasági oldala. *Mórocz István*.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulatt újabb kiadványai. A zardantézetek és tanító-, tanítónőképzők igazgatóságainak szives figyelmét felhívjuk a Szent-István-Társulat kiadásában újabbán megjelent következő tankönyvekre: 1. **Természetráajz** középiskolák I. osztálya számára. Irta: Tókos Lajos, kegyesrendi tanár, 114 képpel. Kiadja a Szent-István-Társulat. Ára 1 korona 60 fillér. 2. **Rajzoló geometria. Planimetria; alakítás.** A polgári fiúiskolák I.,

a polgári leányiskolák I-ső és II-dik osztálya számára. Irta: Lendvai Hugó, bencés tanár. Kiadja a Szent-István-Társulat. Ára 1 korona 80 fillér. 3. **Rajzoló geometria.** II. Rész. Stereometria. A polgári fiúiskolák II. osztálya számára. Irta: Lendvai Hugó, bencés tanár. Kiadja a Szent-István-Társulat. Ára 1 korona 60 fillér. E könyvek-ből bevezetés céljából mutatványpéldányt küld a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala Budapest, VIII., Szent-királyi-utca 25.

Megjelent a Katholikus Pedagogia folyóirat. Szerkeszti és kiadja: Gyurky Odón. A tartalmát a következő: A keresztény névelésről. (Az ötödik Országos Katholikus Nagygyűlésen mondotta: Mayer Béla v. püspök.) Aristoteles fontossága a középiskolákban. Irta: Bihari Ferenc, főgimn. tanár. Glasz közoktatási állapotok és reformok. Irta: Vetési József dr. John Locke (Hlaláinak kétszázados evfordulóján.) Irta: Bihari Ferenc, főgimn. tanár. Deák otthon. (Folytatás.) Irta: Mary Engelbert dr., igazgató. (Nagyfontosságú kérdések — Lefokozott katolikus képzők.) A Katholikus Pedagogia célja a neveléstudományt kath. szellemben ápolni, fejleszteni, különös gondot szentelven a kath. középiskolázás ügyének, érdekeinek. A Katholikus Pedagogia előfizetési ára: egész évre 8 korona, félévre 4 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. ker., Rökk Szilárd-utca 8. sz. III. em. 12. A Katholikus Pedagógiát újból ajánljuk a katolikus tanároknak és az egész katolikus közönség figyelmébe, parafogásába. E folyóirat olyan katolikus vállalat, mely a kath. neveléstudományt szolgálja, fonnállása és főlvirágzása tehát a magyar katolicizmusnak is érdeke.

A husveti szent gyakorlatok alkalmával világiak és egyháziak egyaránt sok lelki haszonnal és épüléssel olaszhatják Mihályi Akos dr. elmékedéseit, melyek «A túlvilág» cím alatt jelentek meg a múlt évben. A csinos kiállítású könyv a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében (Budapest, IV., Keöskeméti-utca 2.) kapható. Ára 1 korona 20 fillér.

VEGYESEK.

Az Országos Magyar Kath. Iskola-egyesület. Az iskola-egyesület ügyében kiküldött bizottság nagy buzgalommal készíti elő a megalakuló gyűlés összehívását. *Szociális József* c. püspök úr, mint az előkészítő bizottság elnöke, a napokban már avégből hívja össze a bizottságot, hogy az alapszabályok végleges szövegezése után az ideiglenes tagsági jelentkezések gyűjtését hogyan és miképen lehetne legelőszerűbben foganatosítani. Ugy értesülünk, hogy az egész országban általános érdeklődéssel várják az Országos Magyar Kath. Iskola-egyesület megalakulását és ez a körülmény igazolja legfényesebben, hogy mily hasznos és szükséges intézménynek fog életet adni a Kath. Tanügyi Tanácsnak május havi díszgyűlése.

A Gyermektanulmányi Társaság alakulása. A gyermektanulmányi bizottság három évi működés után elérkezettnek látja az időt arra, hogy új pedagógiai társaságot alakítson. Az új társaságnak valószínűleg Gyermektanulmányi Társaság lesz a neve és foglalkozni fog a gyermeklélektan s általában a kísérleti lélektan kérdéseivel. E célból fololyvasásokat tart és tudományos folyóiratot ad ki. Elhatározták, hogy a folyóirat hármas beosztásának megfelelően három szerkesztőt választanak, úgymint egy pedagógust, egy orvost és egy gyógyító pedagógust. Az új társaság az allantól 800 és a fővárostól 600 korona segítséget kap. A hivatalos jelentések után a rendezendő gyermekművészeti kiállítás eszméjét vitatták meg. Minthogy az a terv merült föl, hogy a gyermekművészeti kiállítást mintaszerűen épített új iskolaépületben mutassák be, ezért a kiállítás rendezését az 1906. évre halasztották.

A torontali közművelődési egyesület a nemzeti kultúraért. A torontálvármegyei magyar közművelődési egyesület közgyűlést tartott, melyen örömmel jelentették, hogy Nagybeeskereken múlt ősszel megnyílt a magyar fúkonviktus, amely a legszebben virágzik. Azonkívül több száz könyvet osztott ki a magyar nyelvben kiváló ered-

ményt elő-
nöt nagy-
nöt elism-
res tanít-
konyvtár-
sog s or-
tura terj-

Vasz-
A Mária-
Radnai-
bíbornok-
sére ti-
Az egye-
márvány-

Mag-
pokban
gyűlése.
Janost.
tatot, al-
nak elmé-
osztály-
iskolái-
léve D.
léve Ha-
meg eg-

A n-
hirdette
alkalm-
eklevel-
megjel-

A v-
másra
Egerbő-
25 kor-
26 fillé-
róm. K-
sajónak
neveze-
ken, el-
tartani
Oh-
róm. K-
lyettes-
lakás,
lelkész-
Több

Ba-
ban n-
vén, i-
rona,
tartoz-
elnök.

Az
allom-
két sz-
segély-
32 pá-
kiván-
192 k-
64 k-
mely-

ményi elért népiskolai tanulók között, öt tanítót és tanító-nőt nagyobb díjjal jutalmazott, hét tanítót, illetve tanító-nőt elismerő okmánnyal tüntetett ki a magyar nyelv sikeres tanítása körül szerzett érdemeikért. Az egyesület nagy könyvtárt tart fenn, melyet ingyenesen használ a közönség s ez a könyvtár is kiválóan hozzájárul a magyar kultúra terjesztéséhez.

Vaszary bibornok-hercegprímás a tanítóknak. A Maria Dorottya-egyesület vasárnap tartotta közgyűlésén. Radnai Jenőné titkár bejelentette, hogy Vaszary Kolos bibornok-hercegprímás egy szegény elhagyott tanítónő részére tízenkétezer koronás alapítványi helyet létesített. Az egyesület az alapító nevét a Tanítónők Otthonában márványtáblán fogja megörökíteni.

Magyar Tanítók Otthonának közgyűlése. A napokban volt a Magyar Tanítók Otthonának rendkívüli közgyűlése, melyen megtartották a pótló tisztújítást. Száva Jánost, VII. kerületi Rottenbiller-utcai elemi iskolai igazgatót, aki több év óta az Otthon társadalmi szakosztályának elnöke volt, elnökké választotta. A pedagógiai szakosztály elnöke lett ismételten Ember Károly, a katolikus iskolaügyi tanács v. elnöke. A nevelői szakosztály elnökévé Dorogsághy Dienesné, az irodalmi szakosztály elnökévé Havass Istvánt, az ismert tanító-költőt választották meg egyhangulag.

Felelős szerkesztő: Ember Károly.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A nagyülesi róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme terményekben és készpénzben államségéllyel együtt 891 kor., 20 fillér. Pályázhatnak okleveles és nős kántortanítók *április 25-ig*. Személyes megjelenés kívánatik, de nem díjazatik. *Iskolaszék.* 146 1-1

Egri érseki megye

A velezdi (Borsod m.) róm. kath. kántortanítói állomásra *április 27-ére* pályázat hirdettek. Jövedelme Egerből 600 kor., a hitközségtől bejöheto párber értéke 25 kor., stóla 8 kor., erdőlegelő illetőség értéke 6 korona 26 fillér. Államségély 151 kor. Pályázhatnak okleveles róm. kath. kántortanítók. A pályázók okmányaikkal a sajonémeti plébánián jelentkezzenek. Kötelessége a ki-nevezetlnek a harangozóság is és vasárnap és ünnepeken, előttevaló nap délután a néppel az iskolában litániát tartani. *Angyal János* lelkész. Sajó-Németi. 145 1-1

Ohutára tanító betegsége folytán május-juniusra róm. kath. vallású, okleveles vagy végzett képezdész helyettesnek kerestetik. Díjazás harminc korona havonként, lakás, koszt. Levelek, okmányok sürgősen *Kasztl Dezső*, lelkészhez, Ujhuta, up. Diósgyőr, Borsod m. küldendők. 151 1-1 Több felvilágosítás levélben.

Győri püspöki megye.

Bana (Komárom megye) róm. kath. iskolánál februárban megválasztott osztálytanító rajztanárrá kinevezetvén, ide pályázatot hirdetek *április 21-ig*. Fizetés 800 korona, butorozott szoba fűtéssel. Kántoriakban segíteni tartozik. Április 26-án az állás elfoglalandó. Iskolaszéki elnök. 149 1-1

Pécsi egyházmegye.

Az okorvölgyi róm. kath. főkegyház kántortanítói állomásra pályázat hirdettek *április 30-ig*. Javadalma: két szoba, konyha, kamra s melléképületek kerttel. Államségély 380 kor., minden pár után 1 kor. párber, van 32 pár, továbbá 1/2 pozs. mérő buza és ugyanannyi rozs, kívánatra megváltatik mérője 6 koronában, összesen 192 kor., egy mindennapi iskolás után 2 kor., összesen 64 kor., ismétlőoktatásért 42 kor., 5 öl fa a 20 korona, melyből az iskola is fűtendő, 13 hold föld a 16 korona.

egy hold rét, melyet a község kaszáltat s a termést készen behordatja 40 kor. Összesen 1058 korona. Fölszerelt kérvények főt. *Vidák József* úrhoz Hetvehely u. p. Abaliget (Baranya m.) küldendők. 148 1-1

Váci egyházmegye.

Felsőpetényi róm. kath. tanítói állomásra pályázhatnak okleveles férfi- és nőitanítók. Díjlevél. Törvényszerinti lakás, 166 kor. évi fizetés a hitközségtől, 634 kor. államségély. Kötelesség: 25-30 mindennapi és ismétlő tanköteles oktatása, az előírandó istentisztelet végzése. Az állás azonnal elfoglalandó. Fölszerelt kérvények *április 19-ig Kiválymezey Dezső* plébános, iskolaszéki elnökhöz Nötines (Nógrád m.) küldendők. 144 1-1

Pányi-Darócson (Nógrád m.) egy négyváltozatú, használható orgona jutányos áron eladó. Megkeresések *Nagy Pál* kántortanítóhoz intézendők. 147 1-1

Husvétii ajándékul igen alkalmas «Orgonahangok» 900 éneket tartalmazó díszes kiadása. Öreg, fiatal kényelmesen használhatja. 4 kor. 50 fillérért bérmentve küldetik. *Molnár József*, főkántortanító Kunszentmiklóson. 150 1-1

24 dallamos és csinos praeludium

mind új!

utalványon rendelve csak 1.50 kor. utánvételes rendelés 55 fillérrel többbe kerül.

Szeged 6. ZÁMBÓ KÁROLY r. k. kántor

141 2-4

Orgonaépítési műintézet.

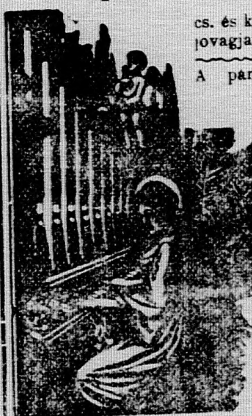
Rieger Testvérek

villamosgépekkel berendezett cs. és kir. udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállítók, a Szentkirályi lovagja, a Ferencz József-rend lovagja.

A parisi és bécsi világkiállításokon stb. helyről kitüntetve.

Legelőbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta legyomású csőrendszerint (pneumatikai) tartos, nemes hangu orgonákat szállít. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavitásokat és hangolásokat a legismeretesebb árban és telki ismeretes pontossággal teljesít. Orgona-jokában tartása merskeif árban elváltaltatik. Tervezetek és rajzok kívánatra díjtalanul.

A Szent-István-Társulat Imakönyvei.

Ajtatossági gyakorlatok. Imádságok és egy- házi ének a római kath. ifjúság számára. Az esztergomi egyházi hatóság engedelmével. Ma- sodik kiadás. Irta: Péterffy László. Vas- zonkötésben. 2.—	Egész vaszonba kötve 4.— Egész fekete borba kötve 5.— Chagrinkötésben 6.—
Ajtatossági könyve. Imák és ének a kath. ifjúság számára. Az esztergomi egyházi ha- tóság engedelmével. Könyv. 2.—	Novák Lajos. Urán, maradj velünk, mert este- ledik. Irti kalauz az örekkégyalóságba. Öregek és betegek lelki gyamolttasata. összeállította N. J. eszt. füzekesegyh. H. karonok. Vaszon- kötésben 2.— Börkötésben, vörösmetszessel 3,20 Börk. aranymetszessel 4.— Finom börk. 9.— Extrásit börkötésben 10.—
Egner Agoston. A keresztény apa modern tár- sulatánakban. Gondolatok keresztény apa- számára. Imádságos könyvvel. Fordította egy- szalmarmegyei áldozópp. Vaszonkötésben 2.— Börk. vörösmetszessel 3,20 Börk. aranymetszessel 4.— Finom börk. 6.— Extrásit börkötésben 10.—	Officium Divinum. Kalauz a keresztény kath. magán- és nyilvános isteni szolgálatra. Magyar és latin szöveggel. II. átdolgozott kiadás. Füzve 4.— Egész angolvaszonkötés 6.— Egész börkötés vörösmetszessel 7.— Ugyanaz aranymetszessel 8.— Chagrinbörkötés aranymetszessel 10.— Igen finom borjübörkötés 14.—
A keresztény anyák jókai. Imások kereszté- ny anyák és ártható nő ifjúság számára. Imakönyvvel. Fordította egy szalmarmegyei áldozópp. Vaszonkötésben 2.— Börk. vörösmetszessel 3,20 Börk. aranymetszessel 4.— Finom börk. 6.— Extrásit börkötésben 10.—	Officium Hebdomadae Sanctae. Nagyhét szerleltások. Magyar és latin szöveggel. Füzve 2,40 Egész angolvaszonkötés 3,20 Egész börkötés vörösmetszessel 4,40 Egész börkötés aranymetszessel 5,20 Chagrinbörkötés aranymetszessel 7.— Igen finom borjübörkötés 8.—
Élő szent olvasó. Imádságos és énekeskönyv az él. szent olvasó-pól nevezett Maria-Társu- lat szolgálati és tagjainak használatára. VII. kiadás. Könyv. 40	A kettő egyben. Füzve 6,40 Egész angolvaszonkötés 8.— Egész börkötés vörösmetszessel 9.— Egész börkötés aranymetszessel 10.— Chagrinbörkötés aranymetszessel 12.— Igen finom borjübörkötés 14.—
Gonzágtól szent Alajos. Az ifjúság példaképe és vértanúja. Ötlet és követése. A hat vasár- nap ajtatossági és imádságok. Az esztergomi egyházi Hb. egy. Irta: Papenord Gaspar. Könyv. 50	Pázmány Péter. Keresztény imádságoskönyv Tizenhétedik kiadás. Füzve 1,60 Vaszonkötésben 2,60 Börkötésben 3,60 Chagrinbörkötésben 5.—
Hívalló. Katholikus imádságos könyv. A ma- gán-felkötés részére. Vaszonkötésben 3.— Börkötésben, vörösmetszessel 4.— Börkötésben, aranymetszessel 4,60 Chagrinbörkötésben, aranymetszessel 6.—	Pázmány Péter. Keresztény imádságoskönyv. Újra átnevezve és bővítve, negyedik, nagy be- tűkkel, igen szép papíron, tiszta nyomással, 3 szép keppel. Felbörkötés vörösmetszessel 6,40 Egész börkötésben vörösmetszessel 8.— Aranymetszessel 8,40
Imádkozzál és dolgozzál. Imádságoskönyv munkások számára. Irta: Halnekaup György. Szép színes keppel, finom papíron, szép egész vaszonkötésben 1.—	Pusztai József. Krsesánsko Katholikus- szerkveve Pusztai sz. poltrajmni molitvami i vnógim vorrszkimi peszmanni, Za skolnike, ka- tholikusanszko mladezen, mo za vszakogapopoz- noga krsesenika, (Vend-magyar ima- és énekes- könyv.) Füzve 2,40 Felbörkötésben 3,20 Egész börkötésben vörösmetszessel 3,60 Egész börkötésben aranymetszessel 4.— Chagrinbörkötésben 4,40
Jezus és a jó gyermekek. Oktatókönyv ser- dülő gyermekek számára. Az esztergomi egy- házi hatóság engedelmével. Könyv. 1,20	Venite Adoremus. Oktató és imádságoskönyv a kath. ifjúság számára. Egy emkeppel. Irta Lang Imre dr. Vaszonkötésben 2.— Börkötésben, vörösmetszessel 3,20 Börkötésben aranymetszessel 4.—
Kis Lelki Mamma. Imádságos és énekeskönyv gyerkisek számára. Masodik kiadás. Irta: Turányi Béla. Könyv. 24	
Lelki Mamma. Imádságos és énekeskönyv a ke- rsztény katholikus ifjúság számára. 35. kiadás. Könyv. 70 Vaszonkötésben 1.— Börkötés, aranymetszessel 1,60	
Lelki Mamma. Bogisich tanjegyzéssel. Vaszon- kötésben 1.— Füzve börkötésben 2.— Chagrinbörkötésben 2,60	
Nagy Antal. szövegi példasor. Ezen osveny a szent- ök nyomatok. Peldaktor-oktató imádságos- és énekeskönyv. Füzve 3.—	

==== Megrendelhetők: =====

a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatalában

könyvkereskedésében

Budapest. VIII., Szentkirályi-u. 28.

Budapest. IV., Kecskeméti-u. 2. sz.